

**POVEĆANJE SPOSOBNOSTI RADNICA PO KUĆAMA
RAZLIČITOG POREKLA ZA POSTUPANJE U
SLUČAJEVIMA SEKSUALNOG NASILJA PUTEM
INTERVENCIJA U ZAJEDNICI**

Preporuke za prevenciju i upravljanje seksualnog nasilja
nad migrantskim radnicama po kućama

Commun-Aid
Daphne

PROJEKAT COMMUN-AID

 "Ova publikacija je izrađena uz podršku Evropske komisije, program Daphne III. Za sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske komisije."

PROJEKAT COMMUN-AID

Projekat COMMUN-AID je finansirala Evropska komisija unutar programa Daphne III (JUST/2011/DAP/AG/3272). Proведен je bio u pet evropskih zemalja (Grčka, Kipar, Austrija, Švedska i Slovenija) uz učešće stručnjaka iz Holandije.

Projekat je želeo da poveća sposobnosti migrantskih radnica po kućama za postupanje u primerima seksualnog nasilja kod posla po kućama pomoći razvijanja i testiranja intervencija u toj zajednici.

Projekat COMMUN-AID je u dvogodišnjem trajanju dosegao kako sledi:

1. Stekao razumevanje seksualne viktimizacije žena i prepoznao njihovu potrebu za podrškom posle viktimizacije pomoći temeljitim kvalitativnim metoda istraživanja i pristupa.
2. Pomoći procesa mapiranja i kvalitativnih istraživanja sa ključnim informatorima u svakoj

zemlji partneru razvio niz lokalnih resursa, saveznika, akcija i strategija za seksualno uznemiravane migrantske radnice.

3. Razvio je kulturno i jezički odgovarajući online alat za podršku seksualno uznemiravanim migrantskim radnicama po kućama, koji je dostupan na 14 jezika migranata (<http://www.domesticworkersupport.info/>).
4. Dizajnirao i testirao je program 'educiraj edukatora' kao dio treninga zajednice sa namjerom povećanja sposobnosti njenih članova za prevenciju i savladavanje seksualne viktimizacije kod posla po kućama.
5. Povećao je svest svih relevantnih dionika kao što su dizajneri strategija, istraživači, nuditelji usluga, migrantske radnice po kućama i šire javnosti o problematiki nasilja nad migrantskim radnicama po kućama, pomoći obučavanja zajednice, regionalnih konferencijskih, stručnih publikacija, vesti projekta i saopštenja za javnost te drugih aktivnosti diseminacije u svim partnerskim zemljama.

PREPORUKE

Ovdje je predstavljen set preporuka kao rezime pri-dobijenog znanja iz projekta COMMUN-AID. Preporuke su namenjene dizajnerima strategija, radnicima u za-jednici, nuditeljima usluga te zdravstvenim profesional-cima kao pomoć kod prevencije i savladavanju seksualnog nasilja nad migrantskim radnicama po kućama. Osim toga preporuke žele dati zajedničku bazu znanja i razumevanja seksualnog nasilja nad migrantskim rad-nicama po kućama kao i smernice za planiranje i prov-edbu pobožanja u profesionalnoj praksi.

Preporuke su bile razvijene na temelju sledećih zajed-ničkih poslova, izvedenih u okviru projekta COMMUN-AID:

(a) Kvalitativno istraživanje sa 66 seksualno vik-timiziranih migrantskih radnica po kućama iz Austrije (n=15), Kipra (n=16), Grčke (n=20) i Švedske (n=15);
(b) Sistematicki pregled literature (elektroničke i štam-pane) iz pet baza znanstvenih podataka (PUBMED, SCOPUS, WEB OF SCIENCE, EBSCO i HEIN-ONLINE) te istraživanje seksualnog nasilja nad migrantskim radnicama po kućama u trenutnim evropskim istraživačkim i strateškim agendama; (c) Kvalitativno istraživanje sa 55 ključnih informatora iz partnerskih zemalja (Austrija, Kipar, Grčka, Švedska i Slovenija),

koji predstavljaju različite sektore, kao što sledi:

vladine organizacije / tela javne vlasti (n = 21), sindikati (n = 2), udruge poslodavaca (n = 1), privatne tvrtke (n = 3), nevladine organizacije (n = 25) grupa u zajednici (n = 1) a ostali (n = 2); (D) proces mapiranja resursa zajednice, saveznika, strategija i intervencija obavljenih u partnerskim zemljama (Austrija, Kipar, Grčka, Švedska, Slovenija); (E) 'educiraj edukatora', osmišljen na temelju rezultata istraživanja projekta COMMUN-AID, namenjen za edukaciju članova zajednice i testiran na 10 članova zajednice u svakoj zemlji partneru (Austrija, Kipar, Grčka, Švedska i Slovenija).

Preporuke su podijeljene u pet glavnih područja u odnosu na:

- osnaživanje migrantskih radnica po kućama,
- službena podrška posle seksualnog nasilja
- radni propisi i zakoni,
- poticanje svijesti javnosti,
- istraživanja i monitoring.

Preporuke će se distribuirati relevantnim akterima, uključenim u prevenciju i upravljanje seksualnog nasilja nad migrantskim radnicama tako u partnerskim zemljama kao na evropskoj razini.

Domestic Workers: A Growing Workforce

If all domestic workers worked in one country...

that country would be the
10th largest employer in
the world.

The Nation.

Source: International Labour Organization, 2013

Tracy Loeffelholz Dunn

Osnajivanje migrantskih radnica po kućama

Sledeće preporuke su namenjene poboljšanju sposobnosti i vještina migrantskih radnica po kućama u primeru seksualnog nasilja.

Preporuka broj 1

Migrantske radnice po kućama morale bi imati mogućnost pomoći programu osposobljavanja za razvoj ličnih veština u rešavanju seksualnog nasilja.

Preporuka broj 2

Migrantske radnice po kućama koje su zaposlene preko agencija za zapošljavanje, morale bi primiti celovite induksijske programe u državi porekla ili odredišta.

Šta znamo

Projekat COMMUN-AID je otkrio, da između migrantskih radnica po kućama, koje su bile seksualno viktimizirane:

- Mnoge nisu imale dovoljno informacija o svojim pravima i izvorima formalne i neformalne podrške.
- Mnoge nisu znale odgovarajuće korake prijavljivanja

Mnoge migrantske radnice po kućama izrazile su potrebu po:

- Smernice u vezi sa njihovim pravima i obvezama.
- Smernice za traženje sigurnog posla.
- Smernice za sticanje boljih veština.
- Potpora kod prijavljivanja njihove viktimizacije.

Službena podrška posle seksualnog nasilja

Ove preporuke se fokusiraju na vladinu i nevladinu podršku ili brigu za žrtve seksualnog nasilja na radu po kućama. One su namenjene poboljšanju kvaliteta pružanja usluga pomoću povećanja ukupnog kapaciteta postojećih usluga za populaciju migrantskih radnika po kućama, kao i uvođenje prijateljskih pristupa i postupaka do migrantskih radnika. Budući da se od ovih preporuka očekuje poboljšanje kvalitete kontakata migrantskih žrtava seksualnog nasilja sa uslugama i proširenje izveštavanja o viktimizaciji i pronalaženju stručne podrške.

Šta znamo

Projekat COMMUN-AID je otkrio, da među migrantskim radnicama po kućama, koje su bile seksualno viktimizirane:

- Samo malo njih traži pomoć javnih organizacija ili nevladinih organizacija.
- Retke su policiji prijavile incident zbog straha od gubitka posla i deportacije, iako su zakonski bili zaposlene.
- Samo nekoliko njih je napustilo posao odmah nakon incidenta, uglavnom zbog finansijske nesigurnosti.
- Samo nekoliko njih je imalo podršku društvenih i obiteljskih mreža.

Preporuka broj 1

Bilo bi potrebno izraditi prilagođene usluge za rešavanje seksualnog nasilja nad radnicama po kućama i inicirati mere za sprečavanje problema.

Preporuka broj 2

Postojećim uslugama koje se bave rodno zasnovanim nasiljem, treba produžiti misiju i povećati kapacitete za slučajevе seksualnog nasilja nad zaposlenicima po kućama.

Preporuka broj 3

Bilo bi potrebno izraditi i implementirati protokole za suradnju između odjela koji pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja na poslu po kućama na vladinoj i nevladinoj razini, uključujući i vladine organizacije, nevladine organizacije, crkvene i društvene skupine kako bi se osiguralo jedinstvene standarde skrbi i kontinuitet skrbi za migrantske žene, koje su bile žrtve seksualnog nasilja na radu po kućama.

Preporuka broj 4

Kod usluga koje dolaze u kontakt sa migrantskim radnicama po kućama, koje su bile žrtve seksualnog nasilja, trebali bi biti dostupni tumači i/ili kulturni posrednici.

Preporuka broj 5

Svim stručnjacima, koji podržavaju migrantske radnice po kućama, koje su bile žrtve seksualnog nasilja, treba biti ponuđen transkulturni trening.

Preporuka broj 6

Usluge koje nude stručnu pomoć migrantskim ženama, žrtvama seksualnog nasilja na poslu po kućama, trebali bi biti dostupni prevedeni i kulturološki pogodni izvori informacija.

Šta znamo

Projekat COMMUN-AID je otkrio, da između migrantskih radnica po kućama, koje su bile seksualno viktimizirane, bez obzira na njihov pravni status:

- Mnoge su bile zaposlene ilegalno, u "atipičnom odnosu", koji nisu uzeli u obzir odredbe Zakona u pogledu plate i socijalne sigurnosti.
- Mnoge su radile kao radnice po kućama, zbog nedostatka jezičkih veština, niskog obrazovanja i nedostatak kvalifikacija, kao i nereguliranog statusa bez dokumenata, koji nije dopuštao formalno zaposlenje u položaju koji je u skladu s njihovim kvalifikacijama.

Projekat COMMUN-AID je takođe utvrdio, da:

- U nekim zemljama, zakoni o seksualnom uzinemiravanju na radnom mjestu odnose se samo na uzinemiravanje unutar organizacije, kao što su nasilje od strane vođa ili između zaposlenih i ne primenjuju se za samozaposlene osobe.

Radni propisi i zakoni

Cilj sledećih preporuka je poboljšanje radnih uvjeta kod rada po kućama prepoznavanjem određenih atributa, koji su specifični za radno područje u sektoru zapošljavanja po kućama.

Preporuka broj 1

Neposredna ratifikacija i primjena sledećih instrumenata:

Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 189.

Konvencija Veća Evrope o VAW.

Direktiva EV o minimalnim standardima na području zaštite žrtava kaznenih delata.

Preporuka broj 2

Važno je da Ministarstvo rada i Zakon o radu preuzmu odgovornost za regulaciju radnika po kućama u zemljama u kojima taj sektor pokriva Ministarstvo unutarnjih poslova i zakon o migracijama.

Preporuka broj 3

Strategije i mere za rešavanje nasilja nad radnicima po kućama trebaju biti neovisne od statusa boravka (prebivališta) i mehanizama za upravljanje imigracije.

Preporuka broj 4

Pristup sudskoj pravdi i zaštiti, uključujući pristup do skloništa trebaju biti dostupni i osigurani od strane odgovarajućih nacionalnih politika, bez obzira na radni status i kraj boravka.

Preporuka broj 5

Sva radna pravila i propisi, koji su dostupni za druge vrste zapošlenja treba proširiti i na rad po kućama. Inspekcija rada bi trebala imati pristup i trebaju provoditi redovite kontrole na radnom mestu za radnike po kućama, odnosno privatnim kućanstvima.

Preporuka broj 6

Procena poslodavaca / zaposlenih kod rada po kućama treba biti učinjena na kraju ugovora pod nadzorom akreditovanih agencija za zapošljavanje. Kontrolisani pristup formularima za procenu trebali bi omogućiti svima koji traže posao po kućama.

Preporuka broj 7

Tu bi trebao biti formalni/vladini kontrolni mehanizam, kako bi se osiguralo, da agencije za zapošljavanje poštuju prava radnika i da se rad po kućama provodi u skladu sa nacionalnim zakonima o radu, propisima ili kolektivnim ugovorima koji se odnose na zapošljavanje.

Podizanje svesti javnosti

Sljedeće preporuke žele istaknuti potrebu za podizanje svijesti različitih skupina kao sredstvu za povećanje poznavanja ljudskih prava i smanjenje diskriminacije na temelju nacionalnosti i zapošljavanja.

Preporuka broj 1

Potrebne su mere za podizanje svesti javnosti o fenomenu seksualnog nasilja nad migrantskim radnicama po kućama.

Preporuka broj 2

Trebali bismo organizirati kampanje za upozoravanje javnih funkcionera i, posebno policiju i zdravstvene radnike na diskriminaciju i nasilje sa kojim se suočavaju radnice po kućama.

Preporuka broj 3

Potrebne su kampanje podizanja svesti javnosti u cilju borbe protiv opšte seksualne i rasne pristrane pogrešne percepcije i mitova o radu po kućama.

Preporuka broj 4

Potrebne su mere kako bi promenili način na koji su radnice po kućama i seksualno nasilje predstavljeni u medijima.

Istraživanje i monitoring

Slede preporuke koje se fokusiraju na potrebe prikupljanja podataka i nastoje ojačati bazu znanja o seksualnom nasilju nad migrantskim radnicama po kućama uz pomoć preciznog i učinkovitog praćenja problema.

Preporuka broj 1

Potrebno je pribaviti koherentne i usporedive podatke o stvarnom opsegu seksualnog nasilja nad migrantskim radnicama po kućama pomoću uvođenja široko prihvaćenih indikatora.

Preporuka broj 2

Istraživanje o proceni seksualnog nasilja nad radnicama po kućama treba poticati na evropskoj razini kako bi se osiguralo merenje i monitoring problema u Evropi.

Šta znamo

Projekat COMMUN-AID je utvrdio, da:

- je seksualno nasilje nad migrantskim radnicama po kućama smatrano kao neznačajno od strane policije.
- većina seksualno maltretiranih radnica po kućama nije imala dobar osećaj prilikom prijave incidenta seksualnog nasilja u lokalnim vlastima.
- mnoge seksualne žrtve i migrantske radnice po kućama su misile, da jim neće vjerovati i / ili da njihov slučaj neće biti uzet ozbiljno, jer nije bilo svedoka, ili zato što su migranti.
- vrlo malo objavljenih dokaza o seksualnom nasilju nad migrantskim radnicama po kućama u Evropi. Tu postoji nedostatak informacija i statističkih podataka o tom problemu, tako da je teško osmisiliti strategije intervencija.
- Većina seksualno viktimiziranih migrantskih radnica po

kućama patila je za:

- (a) Depresijom i psihosomatskim simptomima.
- (b) Visokim stupnjem stresa.
- (c) Ekonomskim problemima zbog nezaposlenosti.
- (d) Negativnim osećajima prema muškarcima.
- (e) Nepoverenjem prema ljudima.

Sistematicki pregled literature u pet baza (PUBMED, SCOPUS, WEB OF SCIENCE, EBSCO i HEIN-ONLINE), kao i 20 vodećih recenziranih znanstvenih časopisa iz područja prava, društvenih nauka i zdravstva, koji su objavljeni na njihovom maternjem jeziku, naišao je na 26 članaka koji su potencijalno relevantni za seksualno nasilje nad migrantskim radnicama po kućama. 12 od 26 članaka koji ispunjava sve sledeće uključujuće kriterije

- (a) Objavljeni između 2003 i 2013
- (b) Potiču iz Evrope.
- (c) Objavljeni na grčkom, njemačkom, švedskom, slovenačkom ili engleskom jeziku.

PARTNERJI PROJEKTA COMMUNAID

TECHNICAL
EDUCATIONAL
INSTITUTE OF CRETE

THE LABORATORY OF HEALTH AND

RutgersWPF

ŠKUC

KONTAKTI:
Laboratory of Health and Road Safety, Department of Social Work
Technological Educational Institute of Crete, Greece
Address: Estavromenos Street, Heraklion Crete, P.C. 71004, Greece
Phone: +30 (2810) 379516, +30 (2810) 379514, E-mail:
daphne@staff.teicrete.gr
Website: www.teicrete.gr/CommunAid/

Visit our website at:
[www.teicrete.gr/
CommunAid/](http://www.teicrete.gr/CommunAid/)

Ta dokument je bil pripravljen s finančno podporo programa Daphne III Evropske unije. Vsebina te publikacije so izključna odgovornost avtorjev in v nobenem pogledu ne izraža stališča Evropske komisije